

12.12.2019

Älyverkkoforum / 4. kokous

Aika: 12.12.2019 klo 9.00-12.00

Paikka: Energiavirasto,
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Kokoushuone Monitoimi B

Osallistujat: Paananen Antti (Energiavirasto, pj.), Säntti Jori (Energiavirasto, sihteeri), Mervi Suni (Energiavirasto), Lehtinen Suvi (Energiavirasto), Hautakangas Elina (TEM), Tatu Pahkala (TEM), Savolainen Kaija (Omakotiliitto), Lindroos Risto (Fingrid), Heinimäki Riina (ET), Lehto Ina (ET), Kuokkanen Pasi (ElFi), Almgren Matts (Kiinteistöliitto), Hurme Toivo (Paikallisvoima), Jukka Kaakkola (KKV), Silokoski Marko (Rauman energia, osallistuminen verkkopuhelun kautta)

Esiintyjät: Päivi Suur-Uski (Motiva), Leila Timonen (Motiva)

Kokousmuistio

1. Asialistan hyväksyminen

- Älyverkkoforum hyväksyi esitetyn asialistan.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

- Edellisen 25.11.2019 pidetyn kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.
- Älyverkkoforumin 4.11.2019 pidetyn toisen kokouksen sähköisellä hyväksyntäkierroksella olevasta pöytäkirjasta puuttui yksi hyväksyntä, joka varmistettiin suullisesti kokouksessa. Toisen kokouksen pöytäkirja täten hyväksyttiin.

3. Asiantuntijakuuleminen: Katsaus kulutusjoustop viestintähankkeeseen

Älyverkkoforumiin on kutsuttu kaksi asiantuntijaa esittelemään kulutusjoustop viestintähankkeen etenemistä. Asiantuntijoiden esitykset ovat saatavilla viraston internet-sivuilta.

Leila Timonen ja Päivi Suur-Uski, Motiva

- Motiva on kehittämässä kulutusjoustop viestintähankkeen projektisuunnitelmaa. Itse projekti toteutetaan vuoden 2020 aikana.
- Projektin tavoitteena on vahvistaa sähkömarkkinoilla tapahtuvan muutoksen hyväksyttävyyttä, sekä tarjota tietoa erilaisille kuluttajaryhmille. Käytännön työ on sidosryhmätyötä, sisällön tuotantoa ja mediaviestintää.
- Motiva järjesti aiheesta työpajan, jossa nousivat esille erityisesti seuraavat seikat:
  - Kulutusjousto on vieras käsite todella monelle. On tarpeen lisätä tietoisuutta, sekä tietoa siitä, miksi kulutusjoustopa tarvitaan.
  - Kulutusjoustop osallistumisen motivointi on vaikeata, sillä investointihalukkuus kotitalouksissa on vähäistä ja joustop hyödyt näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä.

12.12.2019

- Motivan viestinnän kohderyhmään kuuluvat erityisesti pientaloasukkaat, paljon sähköä käyttävät kotitaloudet, median edustajat, energiayhtiöiden asiakaspalvelu, asunto-osakeyhtiöt, taloyhtiöasukkaat, omakotitaloon muuttajat, aurinkosähkön hankkijat, lämpöpumppujen ostajat ja maatalousyrittäjät
  - Haasteena on se, että viesti täytyy kohdistaa aina tietyille kohderyhmälle.
- Motiva esitteli forumille luonnosversion kulutusneuvonnassa käytettävästä kuvamateriaalista, jossa esitellään asuintalon joustokohteita.
  - Forumin keskusteluissa nousi esille ajatus siitä, että olisi kannattavaa laatia muutama erilainen esimerkkitalo, sillä esimerkiksi rintamamiestaloasukas voi kokea kerrostaloesimerkin vieraaksi.
- Motiva luo verkkosisältöjä motiva.fi/koti -osoitteeseen. On tärkeitä tiedostaa, mitkä ovat välttämättömimmät sisällöt, ja ennen verkkosisältöjä ei kannata aloittaa laajempaa viestintää
- Budjetti projektille on melko pieni, joten priorisointia täytyy tehdä. Projekti tarvitsee jatkuvuutta ja toistoa onnistuakseen.
- Adato on ottanut Motivaan yhteyttä liittyen ajankohtaispäivän ohjelmaan 4.2.2020, pyytään puheenvuoroa kulutusjoustoviestinnästä. Motiva pitää tämän puheenvuoron.
- Keskusteluissa nousivat esille erityisesti seuraavat asiat:
  - Kiinteistön oman mittarin ohjausmahdollisuutta ei tulisi unohtaa, keskittyen pelkästään kiinteistöautomaatioon. Lisäksi forumissa keskusteltiin siitä, onko kuluttajilla varaa investointeihin.
  - Yksittäisten kuluttajien huolia pitäisi poistaa. Viestinnässä tulisi tuoda esille, erityisesti se, että joustot eivät estä normaalia elämistä, ja parhaimmillaan asukas ei edes huomaa hetkittäistä joustoa arjessaan.

4. TEM:n taustamuistio ja keskustelu TEM:n taustamuistion pohjalta

Työ- ja elinkeinoministeriön Elina Hautakangas, sekä Tatu Pahkala alustivat keskustelua verkonkehittämissuunnitelmiin liittyen.

Verkonkehittämissuunnitelmat (Joustoa tukeva jakeluverkko-yhtiöiden sääntelymalli)

- Direktiivin mukaan verkkoyhtiöiden tulee tutkia vaihtoehtoisia toimenpiteitä verkkoinvestoinneille. Suunnitelma on päivitettävä vähintään joka toinen vuosi, ja suunnitelmat tulee tehdä 10 vuoden ajanjaksolle.
- Aiheesta on käyty keskustelua Pohjoismaiden ministeriöiden kesken. Muut pohjoismaat mieltivät erityisesti poikkeusmahdollisuuden hyödyntämistä. Suljetun jakeluverkon osalta TEM harkitsee poikkeusmahdollisuutta verkon kehittämissuunnitelman toimittamiseen.
- Verkonhaltijan vastuulla on katsoa, että kehittämissuunnitelma on sopivalla tasolla. Suunnitelmat verkkotyypeittäin, eikä liian yksityiskohtaisella tasolla.
- Energiavirasto voisi mahdollisesti määrittää sopivan tason kehittämissuunnitelmalle. Samalla herää kysymyksiä salausvaatimukseen liittyen. Osa toimitetuista tiedoista on salaista, mikä aiheuttaa kuulemiselle haasteita. Energiavirasto selvittää tarkemmin vaihtoehtoja salausvaatimusten suhteen. Lähtökohtaisesti kaikki, mikä ei ole salaiseksi katsottavaa on julkista.
- Verkon kehittämisvelvollisuus ja suunnitelma ovat erikseen direktiivissä. Kannustavuus täytyy ottaa huomioon.

12.12.2019

- Keskusteluissa nousi esille kysymys siitä, mitkä tiedot ovat salassa pidettäviä. Energiavirasto ei ole antanut päätöstä salassa pidettävistä tiedoista.
  - Direktiivi antaa vapausasteita kehittämissuunnitelman tarkkuudelle. Edellytys ei ole käydä verkkokomponentteja läpi yksitellen.
- Keskusteluissa nousi esille direktiivin merkitys, ja se, että se tuntuu Suomen kannalta osin tarpeettomalta. Jo nykyisellään viranomaisen vaatii pitkäkestoiset kehittämissuunnitelmat. Toisaalta, direktiivin nähtiin lisäävän läpinäkyvyyttä sekä kokonaistehokkuutta, ja että sen edellyttävien muutosten tekeminen ei olisi iso muutos nykytilaan Suomessa. Direktiivin edellyttämä läpinäkyvyys nähtiin myös mahdollisuutena asiansa hyvin hoitaville verkkoyhtiöille.
- Direktiivin kehityssuunnitelmat eivät koske Nykyisiä alueverkkoja (suurjännitteinen jakeluverkko)
  - Keskusteluissa nousi esille se, että alueverkkojen poisjääminen on epäloogista, sillä investoinnit alueverkkoihin ovat osa kuluja, eikä niitä pitäisi jättää tarkastelun ulkopuolelle.
- TEM käynnistää joulukuussa kuulemisen siirtohintojen hillitsemistä koskevaan ehdotukseen. Kuulemisessa pyydetään myös lausuntoa kehittämissuunnitelmaan ja kehittämisselvyyteen.
- Keskusteluissa nousi esille se, kannattaako jokaisen verkkoyhtiön järjestää itse oma kuuleminen aiheesta, vai olisiko mahdollista keskittää nämä esim. Energiavirastolle. Sen lisäksi forumissa keskusteltiin siitä, edustaako joku yksittäinen taho verkonkäyttäjiä. Muutoin verkkoyhtiö voi saada mahdollisesti erittäin lukuisia kommentteja lausuntoina. Olisi tärkeätä välttää kohtuuttomat taloudelliset aikapanokset verkkoyhtiöille. Verkkoyhtiön velvoitteena on käsitellä kaikki lausunnot

5. Energiayhteisöt TEM:n mittauksen taustaryhmässä – keskustelu

Työ- ja elinkeinoministeriön Tatu Pahkala alusti keskustelua energiayhteisöihin liittyen.

- Työ- ja elinkeinoministeriö perusti epävirallisen taustaryhmän mittausasioiden lainsäädäntövalmistelun tueksi. Taustaryhmän keskittyy erityisesti seuraaviin asioihin energiayhteisöiden kannalta:
  - Selvittää, minkälainen liikkumavara mittauslaitedirektiivissä on netotuksen ja näyttövaatimusten suhteen on?
  - Kiinteistön sisäisen energiayhteisön toteutustavan määrittäminen
  - Sähköturvallisuus rajat ylittävässä energiayhteisössä
  - Älymittareiden toiminnallisuuksien varmistaminen
  - Kuormanohjausrajapinnan vaihtoehtojen selvitys
- TEM on pohtinut, tuoko rajat ylittävä energiayhteisö uusia riskejä?
  - Lähtökohta on, että sähköasennukset kuuluvat aina ammattilaisille, ja järjestelmät monimutkaistuvat joka tapauksessa. Rengasyhteydet ovat hoidettavissa suojauksilla ja sähköturvallisuusmielessä ovat jo nyt sallittuja.
  - Ei perustetta sääätä tästä asiasta sähkömarkkinalakiin
  - Keskusteluissa nousi esille se, että rengasyhteyksissä voi olla mittauksen osalta ongelma, vaikka sähköturvallisuuden kannalta asia olisikin kunnossa.
- Kiinteistön sisäisen energiayhteisön hyvityslaskennan toteuttamiselle on kaksi vaihtoehtoa:
  - 1) Hyvityslaskenta datahubissa

12.12.2019

- Hyvityslaskenta on mahdollista vasta datahubin toisessa versiossa, joten käyttöönotto viivästyy.
- 2) Hyvityslaskenta jakeluverkkojen tarjoamana palveluna
  - Verkkoyhtiöt veloitetaan toteuttamaan hyvityslaskenta
  - Nopeampi tapa saada nettomittaus käyttöön
- Mittauslaitedirektiivin liitteessä todetaan, että mittarinäytöltä pitäisi saada laskutuksen perusteena olevat tiedot. Tätä on tulkittu siten, että näytöltä pitää saada tuntidata, sekä netotetut tiedot, mikä ei nykyisillä mittareilla ole mahdollista. Tilanne on samankaltainen useassa EU-maassa.
  - Tulkintoja vaatimuksista on eri maissa useita. Tilanne on tuotu Komission tietoon.
- Keskusteluissa nousi esille kysymys siitä, millä tasolla yhteisön sääntöjä (esimerkiksi osuudet ym.) säädetään, ja tuleeko tällaisia vaatimuksia asetukseen? Asia on TEM:n selvityksessä.
- Forumissa keskusteltiin siitä, onko ajatus toteuttaa hyvityslaskenta sekä jakeluverkoissa että datahubissa, sekä siitä, että ennen datahub:n toisen version kehittämistä täytyisi selvittää, kannattaako hyvityslaskenta toteuttaa jatkossa jakeluverkoja vai datahubia käyttäen. Forumissa keskusteltiin myös energiayhteisön edellyttämien tietojärjestelmämuutosten kuluista.

6. Älyverkkoforumin seuraava kokous

- Seuraava älyverkkoforumin kokous pidetään 3.2.2020. Aiheena itsenäiset aggregaattorit.
- Seuraavaan älyverkkoforumin kokoukseen tulee ulkoisena vieraana eurooppalainen aggregaattori, sekä NordREG:n esitys aiheesta.

7. Muut asiat

- Ei muita asioita

8. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:22